

Raadsvoorstel 153

Vergadering 4 december 2007 Verbeterd exemplaar

Gemeenteraad

Onderwerp : Voorstel tot het vaststellen van de Integraal huisvestingsplan 2008 – 2015 en het Meerjaren onderhoudsplan 2008 – 2015 alsmede het Jaarprogramma 2007 en 2008
B&W vergadering : 13 november 2007
Dienst / afdeling : SE.MOD

Aan de gemeenteraad,

Onderwerp

Onderwijshuisvesting in Helmond ofwel scholen in het basis-, speciaal en voortgezet onderwijs (m.u.v. OMO) in de gemeente Helmond fysiek zo goed mogelijk faciliteren

Beslispunten

- 1) kennis te nemen van de vaststelling van het Programma, bekostigingsplafond ad € 3.220.909,24 en overzicht onderwijshuisvesting 2007 door ons college op 10 december a.s. daags na bekendmaking van de Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting Helmond 2007;
- 2) het Integraal huisvestingsplan 2008 – 2015 en het Meerjaren onderhoudsplan 2008 – 2015 als meerjarig strategisch kaderstellend plan voor onderwijshuisvesting gebaseerd op het 150% scenario, zijnde 100% bestaande en 50% aanvullende middelen, op 10 december a.s. vast te stellen daags na bekendmaking van de Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting Helmond 2007;
- 3) kennis te nemen van de vaststelling van het Programma, bekostigingsplafond ad € 8.334.589,53 en overzicht onderwijshuisvesting 2008 door ons college op 10 december a.s. daags na bekendmaking van de Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting Helmond 2007;
- 4) kennis te nemen van de financiering van het Programma 2007 en het Programma 2008, waarbij eerstgenoemde geheel gedekt wordt uit de bestaande investeringsruimte van 2007 en laatstgenoemde naast de bestaande investeringsruimte van 2008 aanvullend ad € 4.835.960,53 uit de reserve Strategische Investeringsruimte wordt gedekt;
- 5) een tweetal verkenningen in 2008 uit te voeren naar de voor- en nadelen van doordecentralisatie van het planmatig onderhoud in het primair onderwijs en van de totale zorgplicht voor onderwijshuisvesting in het openbaar voortgezet onderwijs (Jan van Brabant);
- 6) de commissie onderwijshuisvesting in stand te houden en als extra gremium te benutten om de afstemming met de schoolbesturen voor de opstelling van de onderliggende jaarprogramma's te blijven zoeken;
- 7) de begrotingswijziging nr. 5-2008 vast te stellen.

Inleiding

De Stichting Overlegplatform Helmondse Schoolbesturen (OHS) heeft eind 2005 verzocht om gezamenlijk met de gemeente een commissie Onderwijshuisvesting in het leven te roepen. Het doel van deze commissie was om in goed onderling overleg met het onderwijsveld een nieuw beleidskader onderwijshuisvesting op te stellen. Het beoogde resultaat was een meerjarig Integraal HuisvestingsPlan inclusief een investeringsbegroting voor de planperiode 2007 – 2015.

Op 9 januari jongstleden heeft u met dit verzoek ingestemd. De commissie is daarna ingesteld. Vanwege de complexiteit heeft u tevens besloten om deze commissie te laten begeleiden door adviesbureau Complan uit Eindhoven.

U heeft tevens de portefeuillehouder Onderwijs verzocht om in overleg met de schoolbesturen te komen tot een beheersingskader in de vorm van een drietal scenario's. De scenario's moesten respectievelijk uitgaan van:

- Een nullijn
- Een nullijn + 25%
- Een nullijn + 50%

De aanwending van schoolbestuurlijke reserves in het kader van de bezuinigingsproblematiek diende hierbij ook betrokken te worden.

Inmiddels heeft de commissie Onderwijshuisvesting haar opdracht uitgevoerd. De resultaten van die inspanningen leest u in deze nota.

Het college van burgemeester en wethouders heeft in zijn vergadering van 6 november jongstleden besloten om de jaarprogramma's onderwijshuisvesting 2007 en 2008 pas vast te stellen nadat u een besluit heeft genomen over het nieuwe beleidskader en de nieuwe verordening voorzieningen onderwijshuisvesting. Sinds de laatste wijziging van de "Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting gemeente Helmond" is de vaststelling van een jaarprogramma immers de verantwoordelijkheid van het college. Graag informeren wij u in de bijlage over de inhoud van beide jaarprogramma's vanwege de samenhang met deze nota.

De commissie Onderwijshuisvesting werd geconfronteerd met twee bekostigingssystemen in de voorgenomen planperiode 2007 – 2015. Door 2007 uit de planperiode te halen kan dit programma uit bestaande middelen gefinancierd worden. In de planperiode 2008 – 2015 kan beschikt worden over aanvullende middelen.

Beleidsmatige context

De conceptvisie op onderwijs zoals die ontwikkeld is door de commissie Samenleving. De uitwerking van deze conceptvisie door de commissie Onderwijshuisvesting.

Beoogd effect en/ of resultaat

Het verhogen van de basiskwaliteit van de huisvesting in de breedte, het vervolgens ontwikkelen van hoogwaardige voorzieningen en het uiteindelijk komen tot beter onderwijs (faciliteren van het primaire proces) en een beperking van maatschappelijke vervolgcosten (uitval).

Argumenten

2.1) Met nullijn + 50% behalen we het beoogde resultaat.

In willekeurige volgorde maakt de planvorming de realisatie van de volgende doelen mogelijk:

- stadsbrede realisatie 4e fase klassenverkleining;
- stadsbrede implementatie onderwijskundige vernieuwingen;
- huisvesting groei openbaar voortgezet onderwijs;
- huisvesting groei speciaal onderwijs;
- planmatig onderhoud;
- opschaling Brandevoort I (incl. grondkosten);
- realisatie 3e school Brandevoort (incl. grondkosten);
- realisatie 4e school Brandevoort (incl. grondkosten);
- realisatie bewegingscapaciteit Brandevoort II (incl. grondkosten).

2.2) Het beantwoordt aan de gevraagde integrale afweging.

Bij de start van de commissie onderwijshuisvesting is door u aangegeven dat voor het interactief (met het onderwijsveld) succesvol opstellen van een nieuw beleidskader voor onderwijshuisvesting noodzakelijk is dat: "... integrale schooloverstijgende beleidskwesties op het gebied van onderwijshuisvesting bespreekbaar zijn en afgewogen worden, op basis van gezamenlijk geformuleerde criteria, om tot breed maatschappelijk gedragen integrale keuzes te kunnen komen. Deze stadsbrede visie is dan vervolgens rijp voor de integrale

afweging van bestuurlijke ambities van de gemeente binnen eindige financiële kaders in de planperiode 2007 – 2015.”

In het voorliggende plan is die prioritering naar voren gekomen. De prioritering is:

- Veiligheid, gezondheid en voortgang onderwijs;
- Capaciteit;
- Technische kwaliteit;
- Wet- en regelgeving;
- Onderwijskundige ontwikkelingen.

Deze prioriteitsstelling is mede gebaseerd op juridische houdbaarheid (volgens de onderwijswet- en regelgeving).

2.3) We houden ons aan reeds gemaakte strategische afspraken.

Onderwijshuisvesting heeft u als één van de vier aandachtsterreinen binnen de Strategische Koers benoemd. De invulling van het scenario (nullijn + 50%) is hiervan een nadere detaillering.

2.4) Het benodigde geld is beschikbaar.

De benoeming binnen de Strategische Koers heeft ruimere bekostiging mogelijk gemaakt. Het programma 2007 kan nu uit bestaande middelen gefinancierd worden. Bovendien ontstaat door de benoeming de mogelijkheid dat het Onderwijshuisvestingsplan 2008 e.v. naast bestaande middelen ook over aanvullende financiering kan beschikken.

De door u in de voorjaarsnota 2007 gereserveerde 12 miljoen voor onderwijshuisvesting (in de reserve Strategische Investeringsruimte) komt in combinatie met de bestaande investeringsruimte voor onderwijshuisvesting (periode 2008 – 2015) overeen met nullijn + 50%.

2.5) Het onderwijsveld draagt bij aan de haalbaarheid van de planvorming.

In uw besluit van 9 januari 2007 heeft u de portefeuillehouder Onderwijs o.a. verzocht om de aanwending van schoolbestuurlijke reserves in het kader van de bezuinigingsproblematiek te betrekken bij de opstelling van een nieuw beleidskader voor onderwijshuisvesting. In het voorgestelde nieuwe beleidskader bestaat de schoolbestuurlijke bijdrage aan de haalbaarheid van de planvorming uit:

1. voorfinanciering;
2. financiering van negatieve aanbestedingsresultaten;
3. matching binnen- met buitenkantonderhoud;
4. matching vernieuwing binnenkant met verbouwing;
5. afdracht stichtingskostenvergoeding bso;
6. benutting structurele leegstand voor onderwijsvernieuwing;
7. verwijzing als huisvestingsinstrument;
8. verkenning samenwoon-/samenwerkschool 3e school in Brandevoort;
9. samenwerken met derden (zoals woningbouwcoöperaties);
10. inzet verhuuropbrengsten ter dekking van exploitatie;
11. openstellen van het gebouw voor de gemeenschap.

5.1) Verkenningen naar doordecentralisatie niet uitvoeren

Ons college is van mening dat gelet op de voorliggende planvorming tot en met 2015 en de besteding van middelen die vrijgemaakt kunnen worden, het niet zinvol is om op onderdelen verkenningen naar doordecentralisatie uit te voeren. Wij willen daar nader overleg over voeren met de betrokken besturen.

6.1) Continue actualisering planvorming is noodzakelijk.

Het nieuwe beleidskader voor onderwijshuisvesting is complex. De planvorming bestaat namelijk uit zowel een inhaalslag ten aanzien van het verleden als een doorgroei naar de toekomst. Afstemming hierover met het onderwijsveld blijft van belang. De commissie Onderwijshuisvesting kan deze afstemmende rol blijven spelen.

Kanttelingen

2.1) Geen geld voor herstructurering en grootschalige renovatie

In de planvorming ligt het accent op de vergroting van het bruto vloeroppervlak daardoor blijft er geen geld over voor herstructurering of grootschalige renovatie. De door u meegegeven beheersingskaders maken het namelijk onmogelijk om gelijktijdig met de realisatie van de zwaarwegende thema's ook in de bestaande huisvesting fors in te grijpen. Dit schuift dan ook door naar de toekomst.

2.2) Scenario's 1 en 2 kunnen ook.

De gestelde doelen vormen een dermate hoge meerjaren investeringsbehoefte dat een investeringsruimte gebaseerd op nullijn (scenario 1) of nullijn + 25% (scenario 2) onmogelijk kan leiden tot het realiseren van de gewenste doelen. Voorwaarde voor uitvoering van een van deze scenario's is dat het ambitieniveau voor onderwijshuisvesting stevig naar beneden toe wordt bijgesteld. Het bijstellen van het ambitieniveau houdt dan bijvoorbeeld in dat afgezien wordt van het stichten van de 3e en/of 4e school in Brandevoort. Hierdoor voldoe je als gemeente niet aan je wettelijke zorgplicht.

Middelen Financiën

Uitgangspunten:

- Uw besluit op 9 januari 2007
- 150% scenario als beheersingskader
- Investeringsruimte: 36 miljoen voor de periode 2007 t/m 2015 (24 miljoen bestaande gelden, 12 miljoen uit de reserve Strategische Investerings)

Een overzicht van de meerjarige investeringskosten is bijgevoegd. Gebaseerd op prijspeil 2007 laat dit het volgende beeld zien:

Dekking o.b.v. 150 % beheersingskader:	35.650. 755,00
Programma 2007:	3.220.909,24
IHP en MOP 2008 – 2015	32.043.362,00 +
Voorgestelde investeringskosten	35.2 64.271,24 -/-
Saldo	386.483,76

Saldo ad 386.483,76 te reserveren voor:

- 32.196,00 als bijdrage voor bouwkostenstijging;
- 354.287,76 als dekking voor lopende onderhouds- zaken en stijgende exploitatiekosten.

N.B. :

Het Programma 2008 ad 8.334.589,53 maakt zowel beleidsmatig als financieel als eerste jaarschijf onderdeel uit van het nieuwe beleidskader voor onderwijshuisvesting, zijnde het Integraal huisvestingsplan en Meerjaren onderhoudsplan 2008 – 2015. Het Programma 2008 is dus de eerste jaarschijf uit het nieuwe beleidskader. Dit bedrag is dus geen extra investering.

Aanvullende dekking 2008

De onbenutte investeringsruimte uit 2007 gebaseerd op het 150% beheersingskader in relatie tot de voorgestelde investeringskosten van het Programma 2007 wordt als aanvullende dekking voor het Programma 2008 gebruikt en bedraagt 1.666.255,76.

Voorfinanciering en besparing

De totale investeringskosten van het Programma 2008 zijn hoog en daarmee is de aanspraak op de reserve Strategische Investerings fors te noemen. De reden hiervan is dat veel schoolbesturen door voorfinanciering 4e fase klassenverkleining en/of onderwijskundige vernieuwingen hebben bekostigd of

bouwstromen hebben lopen waarin uitbreiding van m2 is voorzien. In het nieuwe beleidskader is ervoor gekozen om daar waar voorfinanciering heeft plaatsgehad of bouwstromen lopen zo snel mogelijk te voorzien in de ruimere bekostiging. De eerste mogelijkheid om dit te doen is bij het Programma 2008. Feitelijk wordt hiermee een fors deel van de 12 miljoen uit reserve Strategische Investeringskosten naar voren gehaald. Daar staat tegenover dat behoudens 2009 (investeringskosten 3e school) en 2011 (investeringskosten 4e school) er gemiddeld genomen 'gespaard' wordt.

Aanpassing normbedragen

Zoals gesteld zijn vorenstaande bedragen gebaseerd op prijspeil 2007. Jaarlijks past de VNG de normbedragen uit de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs aan op basis van de prijsindexcijfers van nieuwbouwwoningen zoals gepubliceerd door het CBS (kerncijfers bouwrijpheid inclusief BTW). De prijsbijstelling voor 2008 is door de VNG nog niet kenbaar gemaakt.

Let wel, onder het nieuwe beleidskader ligt dus een aanzienlijk prijsrisico. Daarvoor is in het bijgevoegde rapport een aantal stelposten opgenomen. Deze stelposten worden niet gelijktijdig met de vaststelling van de planvorming bekostigd. De reden hiervoor is dat er op dit moment onvoldoende inzicht bestaat of en in welke mate de gemeente via het accres van het gemeentefonds of anderszins zal worden gecompenseerd. Daarom volstaan we in deze nota met het in de vast te stellen jaarprogramma's of de kredietvoting rekening te houden met de door de VNG voor dat jaar voorgeschreven prijsbijstelling.

Communicatie

Uitgangspunt in de communicatie is geweest dat de externe communicatie alleen in gezamenlijkheid plaatsvond.

Commissie Onderwijshuisvesting

Het ontwikkelen van een nieuw beleidskader voor onderwijshuisvesting in de gemeente Helmond is geen sinecure. De reden daarvoor is onvoldoende wederzijds vertrouwen tussen de gemeente en de schoolbesturen door gebeurtenissen in het verleden. Een open, transparante communicatie met alle betrokkenen is vanaf de start een belangrijk uitgangspunt geweest. De ingestelde commissie heeft hier aan bij gedragen. De leden van de commissie Onderwijshuisvesting, die mede door het Overlegplatform Helmondse Schoolbesturen (OHS) zijn geselecteerd, zijn:

- Hans Noot (vertegenwoordiger van het openbaar basisonderwijs)
- Jan van der Heijden (vertegenwoordiger van het bijzonder basisonderwijs)
- Wim de Ruiter (vertegenwoordiger van de kleinste schoolbesturen in het basisonderwijs)
- Jack Karsmakers (vertegenwoordiger van het speciaal onderwijs)
- Lambèrt van Genugten (vertegenwoordiger van het voortgezet onderwijs)
- Jos Boetzkes (wethouder/ portefeuillehouder Onderwijs)
- Robert Jan Maaskant (beleidsmedewerker onderwijshuisvesting)

Contact met de achterban

De commissie koppelde haar bevindingen naar de achterban terug in de bestuursvergaderingen van OHS zodat een breed draagvlak, ook voor moeilijke keuzes, is verkregen. Ook verstuurde de commissie nieuwsbrieven naar deze achterban. Daarnaast heeft Complan drie presentaties in de bestuursvergaderingen van OHS gegeven om de opbouw van het nieuwe beleidskader voor onderwijshuisvesting toe te lichten.

Nulmeting

Om een goede start met de planvorming te maken is er een nulmeting gehouden. Deze meting omvatte interviews met alle schoolbesturen om de basisgegevens ondubbelzinnig door te spreken en vast te leggen.

Op Overeenstemming Gericht Overleg

Op 31 oktober jongstleden heeft het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) met het onderwijsveld plaatsgevonden. In dit schoolbestuurlijk overleg wordt elk belanghebbend schoolbestuur in de gelegenheid gesteld zijn visie op het Onderwijshuisvestingsprogramma kenbaar te maken.

Vervolgstappen

Bezwaar en beroep

Zoals u bekend is hebben in het verleden vijf schoolbesturen bezwaarschriften ingezonden waarin zij aangaven zich niet te kunnen vinden in de door de gemeente destijds gevoerde beleidsintensiteit.

- Eén bezwaarschrift is door u in een eerder stadium niet-ontvankelijk verklaard;
- Twee schoolbesturen (de Stichting Openbare Basisscholen Helmond en de Vereniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs) hebben besloten om de bezwaarschriftenprocedure op te schorten in afwachting van het nieuwe beleidskader en om de commissie onderwijshuisvesting niet op voorhand hiermee te belasten.
- De twee resterende schoolbesturen (RK Stichting De Goede Herder en Stichting Scholen Parochie H. Bernadette) hebben de bezwaar- en beroepsprocedure doorgezet parallel aan de commissie onderwijshuisvesting. Het voorgestelde nieuwe beleidskader voorziet in een aanzienlijk deel in de bezwaren van voornoemde schoolbesturen, maar vooralsnog is onduidelijk of de vaststelling door u van dit nieuwe beleidskader voor onderwijshuisvesting in alle gevallen zal leiden tot intrekking van de bezwaar- of beroepschriften.

Juridisch kader

Het Integraal huisvestingsplan 2008 - 2015 en het Meerjaren onderhoudsplan 2008 - 2015 vormen beide de strategische kaderstelling voor onderwijshuisvesting. Op dit moment dienen de schoolbesturen jaarlijks aanvragen bij de gemeente in. Liever zouden we van deze jaarlijkse aanvragencyclus af stappen. De "Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs", die gebaseerd is op wettelijke regelingen, maakt dit echter onmogelijk. Na vaststelling van de voorliggende stukken zal in 2008 onderzocht worden of en in welke vorm het juridisch mogelijk is om in overleg met de schoolbesturen te komen tot verankering van dit strategisch kaderstellend plan in de Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting. Door deze verankering wordt een meer bindend karakter verkregen van waaruit, door de vaststelling van jaarprogramma's, invulling gegeven kan worden aan onze wettelijke zorgplicht voor adequate onderwijshuisvesting. Bijgevoegd treft u overigens een verklaring van instemming aan, waarmee alle veertien betrokken schoolbesturen aangeven achter de planvorming te staan.

Procedureel

Het is noodzakelijk dat, alvorens tot vaststelling van voornoemde stukken wordt overgegaan, de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Helmond 2007 dient te zijn vastgesteld en bekendgemaakt, dit gelet op het feit dat de planvorming gebaseerd is op de normbekostiging van laatstgenoemde.

Het Integraal huisvestingsplan en meerjaren onderhoudsplan 2008 – 2015 ligt voor u ter inzage in de visiekamer.

Het advies van de commissie samenleving en het advies van de commissie middelen, ondersteuning en economie, zal, na ontvangst, voor u ter inzage worden gelegd.

Burgemeester en wethouders van Helmond,
De burgemeester, de secretaris,
Drs. A.A.M. Jacobs. Mr. A.C.J.M. de Kroon.

Raadsbesluit 153

Vergadering 4 december 2007 Verbeterd exemplaar

Gemeenteraad

De raad van de gemeente Helmond;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 november 2007
gelet op de bepalingen van de Gemeentewet;

besluit:

- 1) kennis te nemen van de vaststelling van het Programma, bekostigingsplafond ad €3.220.909,24 en overzicht onderwijshuisvesting 2007 door ons college op 10 december a.s. daags na bekendmaking van de Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting Helmond 2007;
- 2) het Integraal huisvestingsplan 2008 – 2015 en het Meerjaren onderhoudsplan 2008 – 2015 als meerjarig strategisch kaderstellend plan voor onderwijshuisvesting gebaseerd op het 150% scenario, zijnde 100% bestaande en 50% aanvullende middelen, op 10 december a.s. vast te stellen daags na bekendmaking van de Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting Helmond 2007;
- 3) kennis te nemen van de vaststelling van het Programma, bekostigingsplafond ad €3.334.589,53 en overzicht onderwijshuisvesting 2008 door ons college op 10 december a.s. daags na bekendmaking van de Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting Helmond 2007;
- 4) kennis te nemen van de financiering van het Programma 2007 en het Programma 2008, waarbij eerstgenoemde geheel gedekt wordt uit de bestaande investeringsruimte van 2007 en laatstgenoemde naast de bestaande investeringsruimte van 2008 aanvullend ad €1.835.960,53 uit de reserve Strategische Investeringsruimte wordt gedekt;
- 5) een tweetal verkenningen in 2008 uit te voeren naar de voor- en nadelen van doordecentralisatie van het planmatig onderhoud in het primair onderwijs en van de totale zorgplicht voor onderwijshuisvesting in het openbaar voortgezet onderwijs (Jan van Brabant);
- 6) de commissie onderwijshuisvesting in stand te houden en als extra gremium te benutten om de afstemming met de schoolbesturen voor de opstelling van de onderliggende jaarprogramma's te blijven zoeken;
- 7) de begrotingswijziging nr. 5-2008 vast te stellen.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 4 december 2007.

De raad voornoemd,
De voorzitter,

de griffier,